

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ МЕНЕДЖМЕНТУ В УКРАЇНІ

*Матеріали Четвертої
Всеукраїнської наукової конференції,
м. Київ – Дубаї (ОАЕ), 28 лютого – 5 березня 2012 р.*

Київ
ДП «Видавничий дім «Персонал»
2013

Видання здійснене в рамках проекту “Наукові праці МАУП”

К65

Концептуальні засади формування менеджменту в Україні:
Матеріали Четвертої Всеукр. наук. конф., м. Київ – Дубаї (ОАЕ),
28 лют. – 5 берез. 2012 р. / МАУП; уклад. О. В. Баєва, Н. І. Новальська,
Л. В. Старих. — К.: ДП “Видавничий дім “Персонал”, 2013. — 292 с.

До збірника увійшли доповіді пленарних та секційних засідань, в яких розглядалися питання управління стратегічним зростанням конкурентоспроможності підприємств, сучасних аспектів управління персоналом, управління освітою та методики викладання у вищій школі, концепцій розвитку управління бізнесом, проблем та перспектив розвитку менеджменту в галузі охорони здоров’я.

Для науковців, освітян, менеджерів різних рівнів управління, а також усіх, хто цікавиться проблемами менеджменту та розвитком управлінської думки в Україні.

ББК 65.9(4УКР)290-2я43

© Міжрегіональна Академія управління
персоналом (МАУП), 2013

© ДП “Видавничий дім “Персонал”, 2013

М. О. Левченко, М. С. Дученко Методика оцінки потенціалу розвитку туризму в регіоні 184	І. В. Гуріна Сучасний стан та перспективи роз- витку фармацевтичного ринку України..... 226
В. В. Баєв Менеджмент якості підприємств туристичної індустрії 187	Л. С. Головкова Системне управління корпорацією в контексті розвитку регіону 231
М. О. Левченко, В. М. Левченко Ефективність управління бізнес-процесами торговельного під- приємства 191	О. В. Баєва Біологічна природа керівництва та лідерства 236
Н. М. Левандовська Аналіз впливу факторів на основні економічні показники роботи підпри- ємства.....195	В. М. Порожня Управління знаннями — потенціал інтелектуального капіталу в забезпеченні конкурентоспромож- ності підприємств галузі..... 240
О. М. Січкач Аналіз економічного потенціалу під- приємства по виробництву товарів народного споживання 198	А. О. Фісун Інноваційний менеджмент: перспектива інтенсивного розвитку економіки України..... 244
В. І. Гриценко Формування системи ефективного корпоративного управління в Україні 201	Т. В. Самойленко Реформи вищого образования в Украине: опыт и проблемы 249
Н. В. Недашковська Аналіз фармацевтичного ринку України в аспекті асортименту антиретровірусних препаратів .. 206	А. О. Білоус Соціально-психологічні виміри аналізу громадської активності та громадського лідерства 253
І. А. Корінчевська Принципи формування перспектив- ної моделі розвитку служби охорони здоров'я матері та дитини 211	К. В. Павлов Особенности управления экономикой в условиях воспроизводственных диспропорций 259
О. В. Баєва Підготовка керівних кадрів у сфері охорони здоров'я: міжнарод- ний досвід 215	И. И. Климкова Евроинтеграция в высшем образо- вании: о некоторых практических аспектах внедрения..... 263
Л. В. Старих Підготовка фахівців з маркетингу медицини та фармації відповідно до вимог освітньо-професійної програми 222	С. О. Прокоф'єва Розвиток компетенцій як основний об'єкт стратегічного управління персоналом 267

АНАЛІЗ ВПЛИВУ ФАКТОРІВ НА ОСНОВНІ ЕКОНОМІЧНІ ПОКАЗНИКИ РОБОТИ ПІДПРИЄМСТВА

На результати діяльності підприємств впливають численні та різноманітні фактори. Для точнішого виявлення ролі окремих факторів необхідно згрупувати їх за відповідними ознаками. Класифікація в будь-якому дослідженні має істотне значення. Вона допомагає глибше розкрити зміст процесів чи явищ, їх внутрішні зв'язки і залежності, визначити тенденцію розвитку процесів чи явищ.

В економічній літературі фактори виробництва групуються за різними ознаками.

Принципи групування факторів, які рекомендуються в літературі, мають ряд істотних недоліків: вони або не охоплюють усіх факторів, або допускають їх повторюваність у різних групах. Іноді під час групування порушується принцип економічної однорідності, мають місце то надмірне дроблення, то звуження або спрощення. Надмірна диференціація факторів навряд чи є доцільною, оскільки це часто призводить до додаткових труднощів у плануванні, обліку й аналізі. Недоцільним є й надмірне укрупнення факторів, оскільки воно може перешкоджати пошуку та аналізу резервів [2].

Слід зазначити, що різні фактори відіграють різну роль і мають різне значення для підвищення ефективності виробництва. Це визнають усі автори, але єдиного підходу до цієї проблеми в літературі з економіки немає.

Звичайно, кожний автор на перший план висуває той фактор чи групу факторів, які він вибрав об'єктом свого дослідження, і оцінює їх роль і значення в загальному обсязі виробництва значною мірою суб'єктивно, без достатнього врахування їх об'єктивних зв'язків і взаємозалежностей.

Зрозуміло, що роль і значення окремих факторів не залишаються постійними. Вони змінюються залежно від різних економічних і конкретно-історичних умов розвитку суспільного виробництва.

Розвиток ринкових відносин змінює сутність та співвідношення різних факторів. Усе це має знайти відображення в теорії і практиці перебудови нашого суспільства, у методиці обліку та аналізу виробництва. Велику роль у цьому відіграватимуть математичні методи економічного аналізу.

З метою логічного впорядкування і систематизації усієї роботи щодо

пошуку наявних резервів підвищення ефективності виробництва доцільно їх класифікувати в економічному аналізі за ознаками.

Основними завданнями економічного аналізу є [4]:

- об'єктивна оцінка роботи підприємства і його підрозділів через порівняння результатів з витратами;
- виявлення впливу відповідних факторів на показники, які аналізуються, і вивчення причинних зв'язків;
- пошук наявних резервів підвищення ефективності виробництва;
- опрацювання конкретних заходів щодо використання виявлених резервів та здійснення контролю за їх виконанням;
- узагальнення результатів аналізу для прийняття раціональних управлінських рішень.

Ці основні завдання економічного аналізу забезпечують за їх комплексного вирішення досягнення кінцевих результатів — виконання планів, поліпшення й удосконалення економічної роботи і, відповідно, подальшого розвитку підприємств.

Проте ними не вичерпується весь склад завдань аналізу. Можна назвати ще й такі [3]:

- оцінка реальності, напруженості та оптимальності планів і обґрунтованості норм споживання ресурсів;
- виявлення забезпеченості підприємства матеріальними, трудовими та фінансовими ресурсами;
- вивчення новацій і сприяння їх поширенню;

- оцінка дієвості поточного контролю на всіх виробничих дільницях;
- дослідження конкурентоспроможності свого підприємства і кон'юнктури ринку.

Як бачимо, понятійний апарат економічного аналізу включає специфічні (що несуть головне змістове навантаження) категорії — ресурси, фактори, причини, резерви виробництва.

Характеризуючи ресурси виробництва у навчальній літературі, як правило, дотримуються загально-вживаного за радянських часів поділу їх за складовими на трудові, матеріальні та засоби праці. Проте за ринкових умов цей поділ потребує уточнення й коригування відповідно до світового досвіду, який виокремлює такі групи: трудові, матеріальні, фінансові та земельні ресурси.

Класифікації факторів і резервів виробництва в теорії економічного аналізу завжди приділялося багато уваги, проте й досі на це питання немає однозначної відповіді.

Розглянемо такі визначення:

Фактори — це рушійні сили розвитку процесів і явищ, які відбуваються на підприємстві.

Причини — умови здійснення окремих явищ, які більш глибоко, ніж фактори, розкривають зміни рівня ресурсів і їхнього складу, а також показників роботи; вони деталізують вплив факторів.

Резерви — це невикористані можливості підвищення ефективності виробництва за рахунок поліпшення використання ресурсів унаслідок запровадження певних заходів.

Отже, пошук резервів потребує впровадження досягнень науково-технічного прогресу, наукової організації праці, організаційно-технічних заходів, активного роздержавлення та приватизації, забезпечення конкурентоспроможності колективів і підприємств.

Література

1. *Савицкая Г. В.* Анализ хозяйственной деятельности предприятий. — М. — Минск, 1998.
2. *Фінанси підприємств: Підруч.* / За ред. проф. А. М. Поддєрьогіна. — К.: КНЕУ, 2003. — 368 с.
3. *Бланк И. А.* Управление прибылью. — 2-е изд., расшир. и доп. — К.: Ника-Центр, Ольга, 2002. — 752 с.
4. *Тарасенко Н. В.* Економічний аналіз діяльності промислового підприємства. — К.: Алеута, 2003. — 485 с.
5. *Основи економічної теорії* / С. В. Мочерний, С. А. Єрохін, Л. О. Каніщенко та ін.; за ред. С. В. Мочерного. — К.: ВЦ “Академія”, 1997.